

NOTA TIELT - OPTIELT

N. GEELLEN, D. WIJNS & J. CLAESEN

APRIL 2023

Titel

Nota met ingreep in de bodem. Tielt - Optielt

Auteur(s)

Niels Geelen, Dimitri Wijns & Jan Claesen

Projectnummer

2023A297 (landschappelijk bodemonderzoek)
2023B180 (verkennend archeologisch booronderzoek)
2023C381 (proefsleuven)

Plaats en datum

Kortenaken, april 2023

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2023A297
ISSN 2034-5615

INHOUD

1	Inleiding	5
1.1	<i>Algemeen .....</i>	5
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht .....</i>	5
1.3	<i>Doelstellingen .....</i>	8
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	8
1.5	<i>Afwijkingen t.o.v. het Programma van Maatregelen.....</i>	8
1.6	<i>Onderzoeksvragen .....</i>	9
2	Huidige & toekomstige situatie	10
2.1	<i>Huidige situatie .....</i>	10
2.2	<i>Toekomstige situatie.....</i>	10
3	Bureauonderzoek	12
3.1	<i>Inleiding .....</i>	12
3.2	<i>Resultaten bureaustudie .....</i>	12
4	Landschappelijk Bodemonderzoek (projectcode 2023A297)	14
4.1	<i>Uitvoering .....</i>	14
4.2	<i>Resultaten .....</i>	16
5	Verkennd Archeologische Booronderzoek (projectcode 2023B180).....	22
5.1	<i>Onderzoeksstrategie en -methode .....</i>	22
6	Proefsleuvenonderzoek (projectcode 2023C381)	24
6.1	<i>Beschrijvend gedeelte .....</i>	24
6.2	<i>Assessment proefsleuvenonderzoek .....</i>	25
6.3	<i>Interpretatie van het onderzocht gebied .....</i>	39
6.4	<i>Potentiële kennis en waardering.....</i>	40
7	Interpretatie van de archeologische site.....	40
8	Samenvatting	41
8.1	<i>Voor een gespecialiseerd publiek .....</i>	41
8.2	<i>Voor een niet-gespecialiseerd publiek .....</i>	42
9	Bibliografie	43
10	Figurenlijst.....	44
11	Plannenlijst.....	44

12 Fotolijst	45
13 Bijlage:	49
Sporenlijst	49
Vondstenlijst.....	49
Fotolijst.....	50

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota (id 24139)¹ opgemaakt voor een projectgebied aan de Optielt in Tielt, gemeente Tielt-Winge (Vlaams-Brabant). Het projectgebied zal verkaveld worden in 2 loten. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 7937 m². Het zuidelijke deel van het projectgebied valt echter binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De geplande verkaveling beperkt zich bijgevolg tot het noordelijke deel van het projectgebied. In het programma van maatregelen werd deze zone daarom afgebakend als onderzoeksgebied. Het projectgebied van de onderhavige nota komt overeen met het onderzoeksgebied van het programma van maatregelen bij de archeologienota. De oppervlakte bedraagt ca. 3170 m².

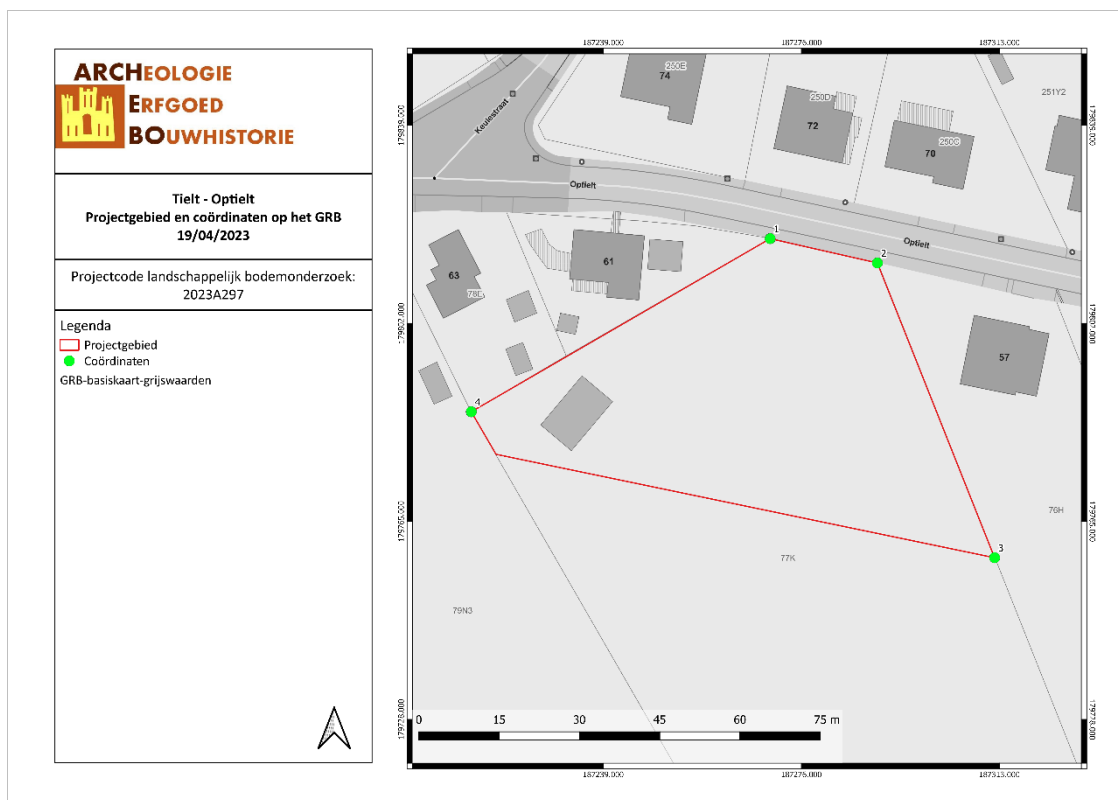
Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). In de archeologienota werden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie werd samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd. Hieruit bleek dat vervolgonderzoek noodzakelijk was. Dit vervolgonderzoek wordt beschreven in onderhavige nota.

---

¹ CLAESEN J., WIJNS D. & GEELEN N., *Archeologienota Tielt-Optielt*, Kortenaken, 2022.

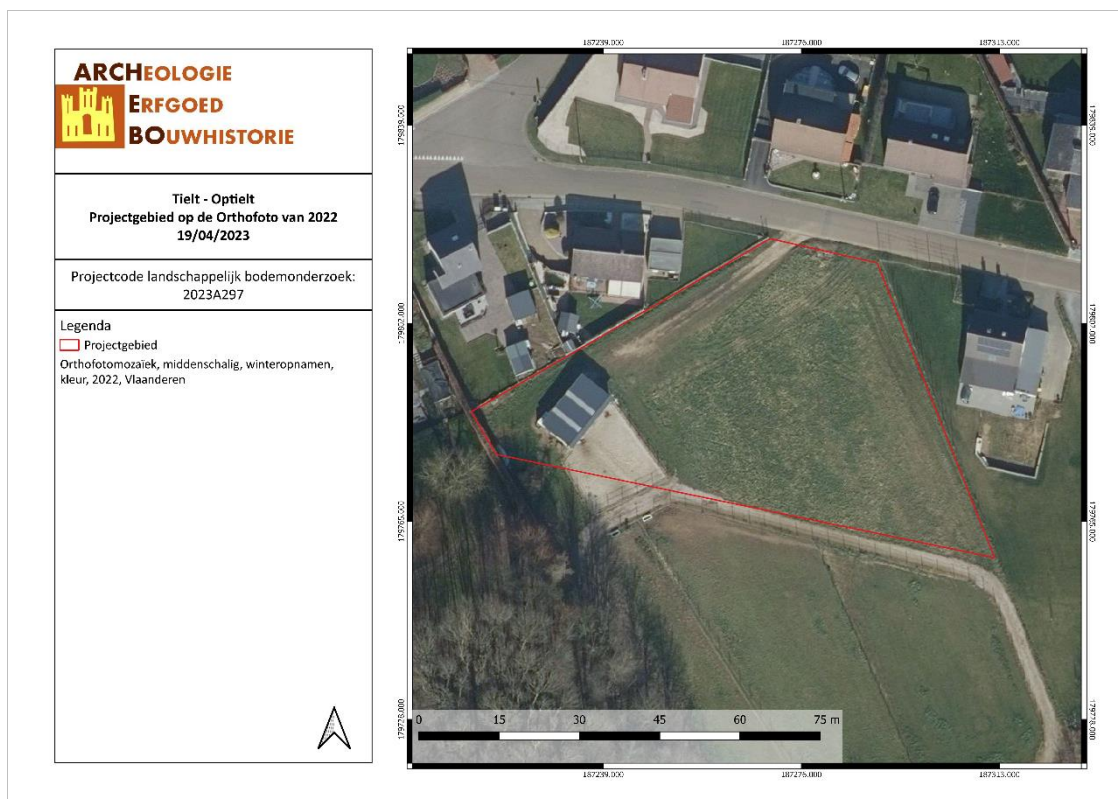
Administratieve fiche																										
Naam site:	Tielt - Optielt																									
Afkortingscode:	TIOP																									
Onderzoek:	Nota met ingreep in de bodem																									
Ligging:	Vlaams-Brabant, Tielt-Winge, Tielt, Optielt																									
Kadaster:	Tielt-Winge, afdeling 1/Tielt, sectie C, perceel 77K																									
Coördinaten:	<table> <tr> <td>1</td><td>X</td><td>187270.16</td></tr> <tr> <td></td><td>Y</td><td>179817.82</td></tr> <tr> <td>2</td><td>X</td><td>187290.20</td></tr> <tr> <td></td><td>Y</td><td>179813.27</td></tr> <tr> <td>3</td><td>X</td><td>187312.10</td></tr> <tr> <td></td><td>Y</td><td>179758.20</td></tr> <tr> <td>4</td><td>X</td><td>187214.35</td></tr> <tr> <td></td><td>Y</td><td>179785.48</td></tr> </table>		1	X	187270.16		Y	179817.82	2	X	187290.20		Y	179813.27	3	X	187312.10		Y	179758.20	4	X	187214.35		Y	179785.48
1	X	187270.16																								
	Y	179817.82																								
2	X	187290.20																								
	Y	179813.27																								
3	X	187312.10																								
	Y	179758.20																								
4	X	187214.35																								
	Y	179785.48																								
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaeken																									
Projectcode bureauonderzoek:	2022J273																									
ID-nummer bureaustudie :	24139																									
Projectcode Landschappelijk bodemonderzoek	2023A297																									
Projectcode Verkennend archeologisch booronderzoek	2023B180																									
Projectcode proefsleuvenonderzoek :	2023C381																									
Projectleiding:	Jan Claesen																									
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																									
Bewaarplaats archief:	Opdrachtgever																									
Grootte projectgebied:	Ca. 3170 m ²																									
Uitvoeringsperiode:	3 april 2023 (landschappelijke en verkennende archeologische boringen) 26 april 2023 (proefsleuven)																									
Reden van de ingreep	verkaveling																									
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze nota is een archeologische evaluatie van het terrein																									
Termen Thesauri:	verkaveling, Tielt-Winge, landschappelijk bodemonderzoek, verkennende boringen, proefsleuven																									

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

TIOP/19/04/23/1 - Digitale aanmaak

Figuur 1: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2023)

TIOP/19/04/23/2 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied op de orthofoto (Geopunt, 2023)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

De opdrachtgever zal de eventuele archeologische waarden op de betrokken percelen vernietigen met de geplande werken. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld. Deze kan in het veld getoetst worden, waarbij uiteraard rekening moet gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van andere archeologische waarden dan die geformuleerd in de gespecificeerde verwachting. Het onderzoeksdoel voor dit vooronderzoek met ingreep in de bodem is om na te gaan wat het potentieel is van het plangebied voor de aanwezigheid en bewaring van vindplaatsen die op basis van het bureauonderzoek verwacht worden. Om dit te kunnen vaststellen is een vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien er nog geen zekerheid is over het bekomen van de omgevingsvergunning.

1.5 AFWIJKINGEN T.O.V. HET PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Aangezien de paardenstal en rijbak in het westen nog aanwezig waren tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werd een van de geplande boorpunten verplaatst. In deze zone werden ook geen verkennende boringen uitgevoerd. Ook de proefsleuven konden in deze zone niet gegraven worden, daarom werd de meest westelijke geplande sleuf niet uitgevoerd.

1.6 ONDERZOEKSVRAGEN

Indien het landschappelijk bodemonderzoek aantoonde dat er binnen het plangebied een (deels) bewaarde bodemopbouw aanwezig is (bij een podzolbodem minimaal een B-horizont), dient dit potentieel verder onderzocht te worden door middel van een vooronderzoek met ingreep in de bodem door een verkennend archeologisch booronderzoek. De onderzoeksvragen die hier minimaal beantwoord moeten worden zijn:

- *Is er potentieel voor steentijdvindplaatsen binnen het projectgebied?*
- *Zo ja, in welke zones en op welke dieptes situeren deze zich?*
- *Welk vervolgotraject kan worden uitgestippeld, rekening houdend met behoud in situ en ex situ?*

Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

In de archeologienota werden geen onderzoeksvragen opgesteld voor het proefsleuvenonderzoek. Bijgevolg werden volgende vragen opgesteld ter beantwoording:

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact, dan wel verstoord?*
- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*
- *Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?*
- *Waarvoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? Zijn er tekenen van erosie?*
- *Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?*
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja,*
  - o *Geef een beknopte omschrijving.*
  - o *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
  - o *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
  - o *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
  - o *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
  - o *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
- *Werd er een waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld? Zo ja,*
  - o *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
  - o *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
  - o *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
  - o *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
- *Is er vervolgonderzoek noodzakelijk?*

Het onderzoek is succesvol indien aan al deze vragen een gepast antwoord kan gegeven worden.

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE²

2.1 HUIDIGE SITUATIE

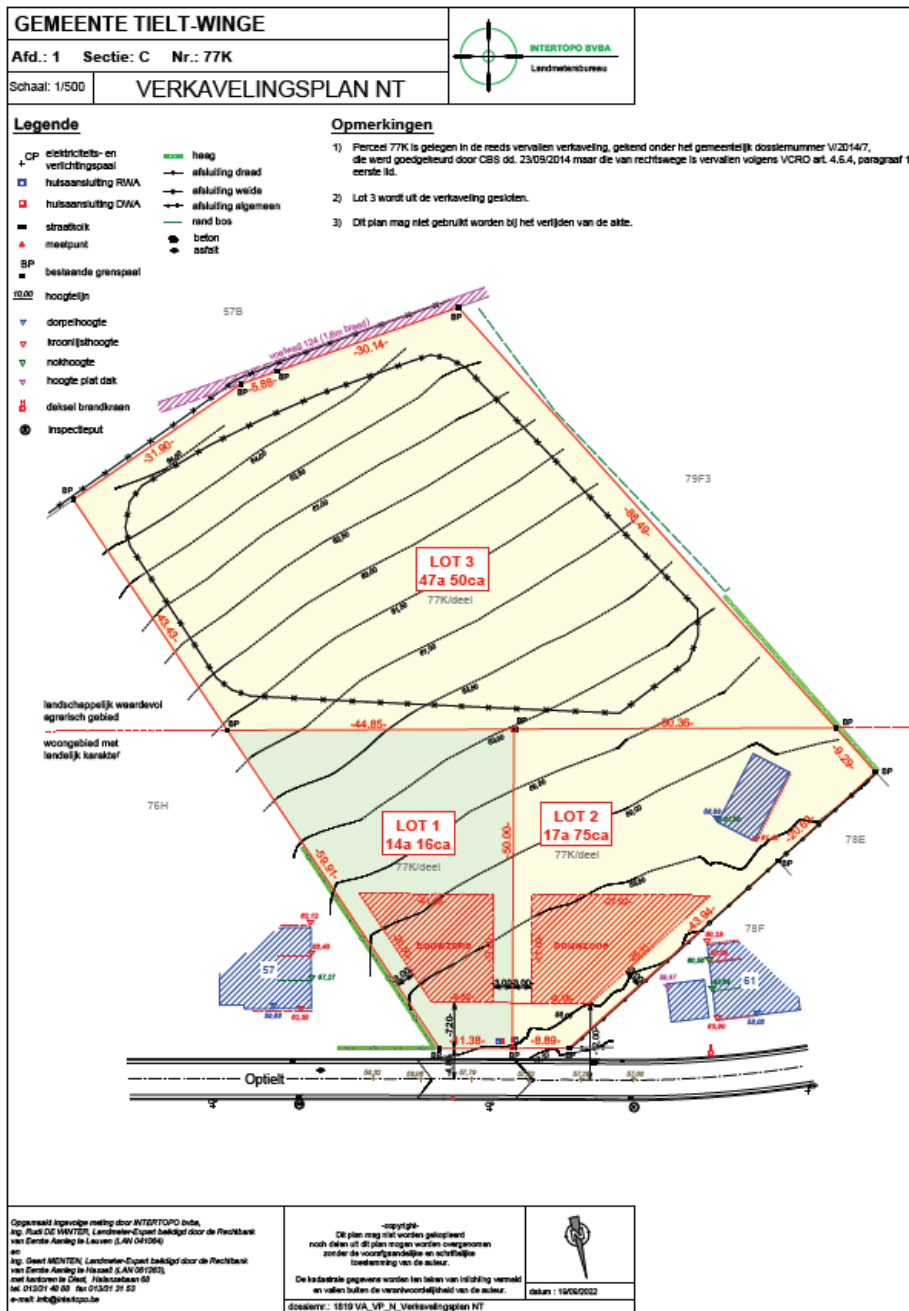
Het projectgebied grenst in het noorden aan de Optielt. Het is volledig in gebruik als paardenweide. In de westelijke hoek staan een stal en een aangrenzende rijbak. Op het gewestplan ligt het projectgebied binnen woongebied met een landelijk karakter.

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Het projectgebied wordt verkaveld in drie loten. Loten 1 en 2 liggen in het noorden en op beide loten wordt een vrijstaande woning voorzien. Lot 3 ligt in het zuiden en omvat het volledige deel van het projectgebied dat binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied valt. Binnen lot 3 worden geen bodemingrepen gepland. Omdat er voor loten 1 en 2 nog geen bouwplannen beschikbaar zijn en er ook geen informatie is over bodemingrepen in de tuinzones wordt er uitgegaan van een maximale verstoringsgraad binnen deze 2 loten. Enkel de twee bouwzones omvatten het projectgebied van onderhavige nota.

---

² CLAESEN J., WIJNS D. & GEELEN N., *Archeologienota Tielt-Optielt*, Kortenaken, 2022.

Figuur 3: verkavelingsplan (opdrachtgever, 2022)

3 BUREAUONDERZOEK

3.1 INLEIDING

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van het archeologische erfgoed te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie. Hierbij worden zo veel mogelijk cartografische en andere bronnen geraadpleegd.

3.2 RESULTATEN BUREAUSTUDIE³

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied binnen twee bodemtypes: wLbc in het westen en Lbp(c) in het oosten. wLbc is een droge zandleembodem met een sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont en klei-zand op geringe diepte (< 75 cm). Deze gronden hebben een Ap die ongeveer 25 cm dik is, donkerbruin matig humeus en die rust op een zwak humeuze, bruinachtige overgangshorizont. De ondergrond is soms gestratificeerd met afwisselend lemige en zandige laagjes. Roestverschijnselen liggen dieper dan 120 cm. Lbp(c) is een droge zandleembodem zonder profielontwikkeling met een bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte. Deze colluviale bodems hebben geen profielontwikkeling. Ze hebben een homogeen uitzicht en bestaan uit materiaal afkomstig van hoger gelegen gronden. Ze vertonen een donker grijsbruine bouwvoor rustend op bruin zandlemig colluvium. De structuur is kruimelig in de bouwvoor, platig in de ondergrond, de consistentie is los en de beworteling regelmatig en diep. Houtskool en baksteenresten zijn verspreid over gans de diepte van het colluviaal dek. Het colluvium kan op wisselende diepte rusten op een bedolven textuur B, soms ook op Tertiair substraat.

Het projectgebied ligt op de noordelijke helling van een heuvel. De hoogte stijgt van ca. 58 m TAW in het noordwesten naar ca. 65 m TAW in het zuidoosten. Een stijging van ca. 7 m over een afstand van ca. 110 m. De heuvel waarop het projectgebied is gelegen grenst in het noorden aan een laaggelegen vallei met natte bodems en een grote hoeveelheid artificiële waterlopen. De Grote, Kleine en Vele Motte vormen in deze vallei de oorspronkelijke, natuurlijke waterlopen. Het projectgebied ligt tevens in een gradiëntzone, de overgang van laaggelegen natte gronden naar hoger gelegen droge gronden.

Gezien de topografische ligging op een helling in de nabijheid van waterlopen en in een gradiëntzone wordt de kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite eerder hoog ingeschat. De ligging op een helling en het hoge erosierisico zorgen er wel voor dat de verwachting naar beneden bijgesteld moet worden.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest, minstens sinds de tweede helft van de 18de eeuw. Het projectgebied was steeds in gebruik als landbouwgrond/weiland.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 8 locaties. Het gaat om drie locaties waar metaaldetectievondsten gemeld werden, daterend van de Bronstijd tot en met de Nieuwste Tijd; de locatie van een verdwenen walgrachtsite uit de 16de eeuw, een parochiekerk uit de 16de eeuw, een windmolen uit de Nieuwe Tijd; een locatie waar veldkarteringen werden uitgevoerd, hier werden slakkenconcentraties en stukken verbrande leem (veldoven?), een Romeinse scherf, 2 scherven Andenne aardewerk, 6 stukken rood aardewerk, 1 scherf Raeren en 2 stukken kleipijp gevonden; tenslotte werd er 770 m naar het westen Laatmesolithisch materiaal aangetroffen (kernen, schrabbers, pijlpunten, microklingen, een bijl).

³ CLAESEN J., WIJNS D. & GEELEN N., *Archeologienota Tielt-Optielt*, Kortenaken, 2022.

In de omgeving van het projectgebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het potentieel voor kennisvermeerdering is bijgevolg groot. Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.

4 LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK (PROJECTCODE 2023A297)

4.1 UITVOERING

Om de (deels) bewaarde staat van het bodemarchief te achterhalen, is het noodzakelijk een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. De landschappelijke boringen dienen verspreid over het terrein aangelegd te worden om te bekijken of er goed bewaarde bodems aanwezig zijn op het terrein. Indien dit het geval is, kan er steentijd verwacht worden en dient er een verkennend archeologisch booronderzoek plaats te vinden.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied binnen twee bodemtypes: wLbc in het westen en Lbp(c) in het oosten. wLbc is een droge zandleembodem met een sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont en klei-zand op geringe diepte (< 75 cm). Deze gronden hebben een Ap die ongeveer 25 cm dik is, donkerbruin matig humeus en die rust op een zwak humeuze, bruinachtige overgangshorizont. De ondergrond is soms gestratificeerd met afwisselend lemige en zandige laagjes. Roestverschijnselen liggen dieper dan 120 cm. Lbp(c) is een droge zandleembodem zonder profielontwikkeling met een bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte. Deze colluviale bodems hebben geen profielontwikkeling. Ze hebben een homogeen uitzicht en bestaan uit materiaal afkomstig van hoger gelegen gronden. Ze vertonen een donker grijsbruine bouwvoor rustend op bruin zandlemig colluvium. De structuur is kruimelig in de bouwvoor, platig in de ondergrond, de consistentie is los en de beworteling regelmatig en diep. Houtskool en baksteenresten zijn verspreid over gans de diepte van het colluviaal dek. Het colluvium kan op wisselende diepte rusten op een bedolven textuur B, soms ook op Tertiair substraat.⁴

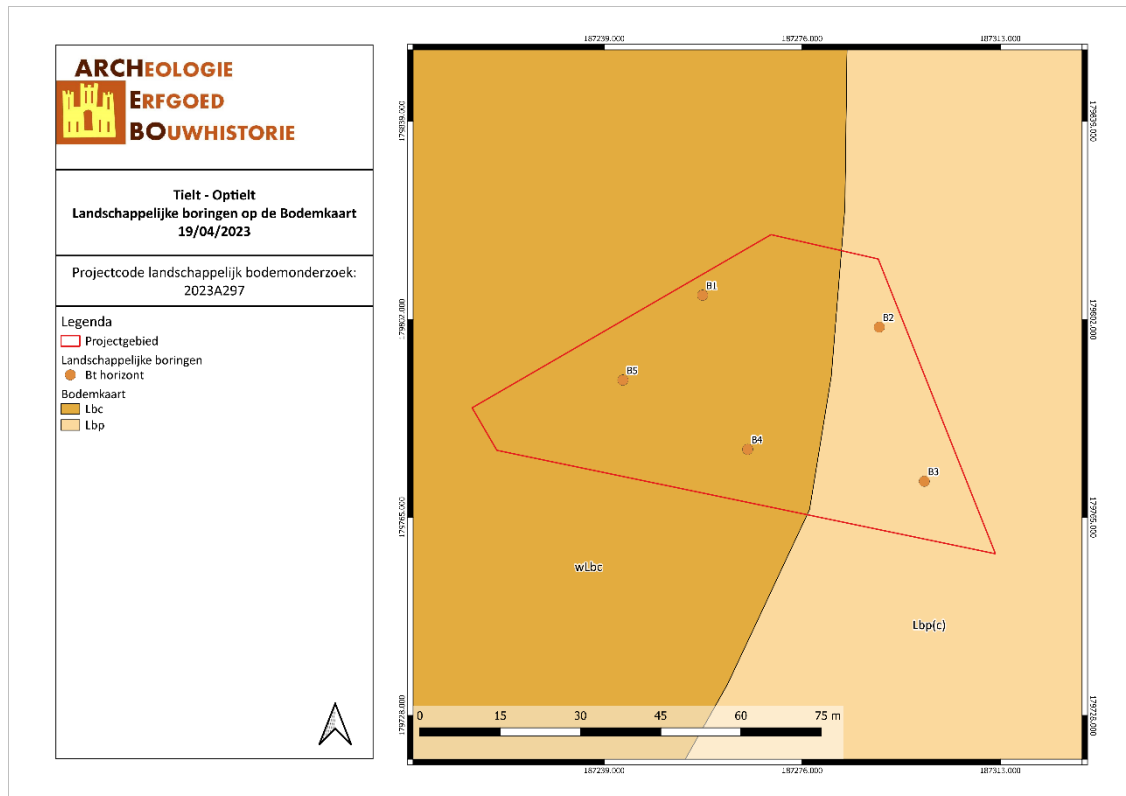
Op het terrein werd op 3 april 2023 een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Het terrein was vrij en toegankelijk. Verspreid over het projectgebied werden 5 landschappelijke boringen geplaatst. Binnen het volledige projectgebied kwam een leembodem voor.

Vier van de vijf boringen hadden een gelijkaardige opbouw. De bouwvoor was ca. 40 cm dik en donkerbruin. Daaronder lag de Bt horizont, die afhankelijk van de locatie iets meer oranje of groenig van kleur was. Er kwamen mangaan en roest in voor. In boring B1 lag er onder de bouwvoor een pakket colluvium dat tot 80 cm -mV reikte. Hieronder lag de Bt horizont.

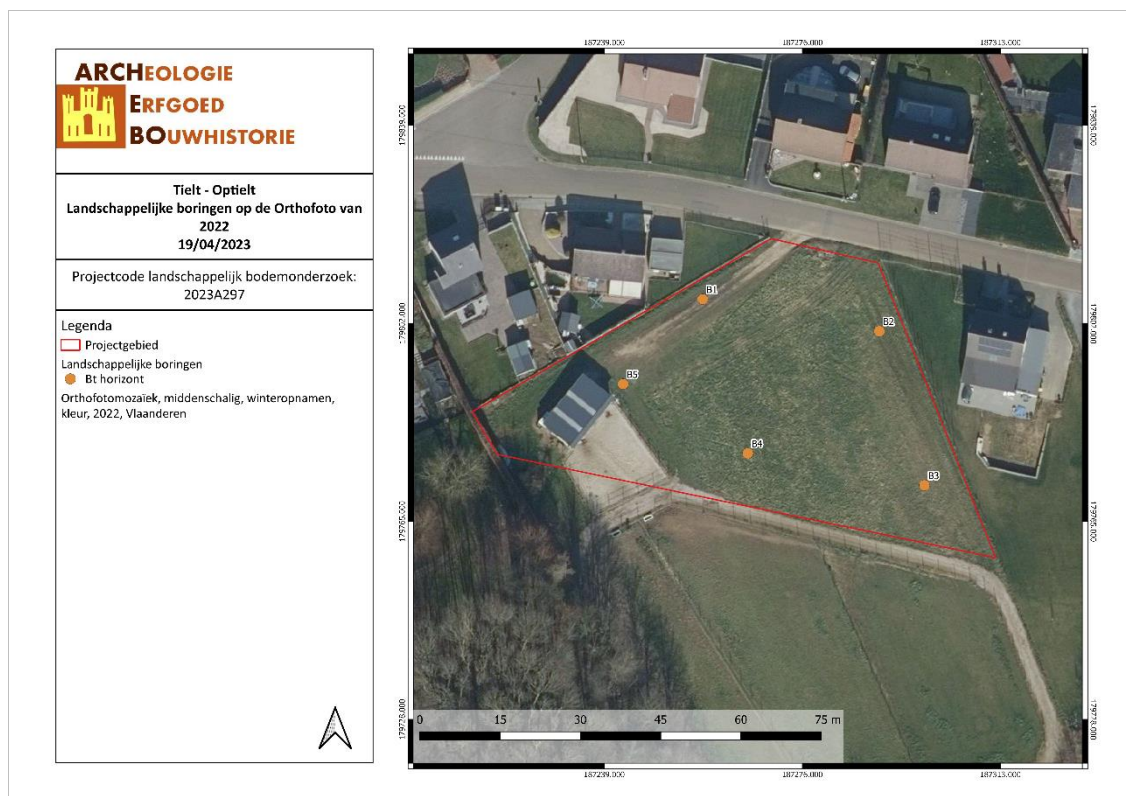
Het landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen werd uitgevoerd met een edelmanboor met een kop van 7 centimeter. De boorstalen werden geregistreerd en ingemeten.

---

⁴ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000.

TIOP/19/04/23/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van de landschappelijke boringen op de bodemkaart (Geopunt, 2023)

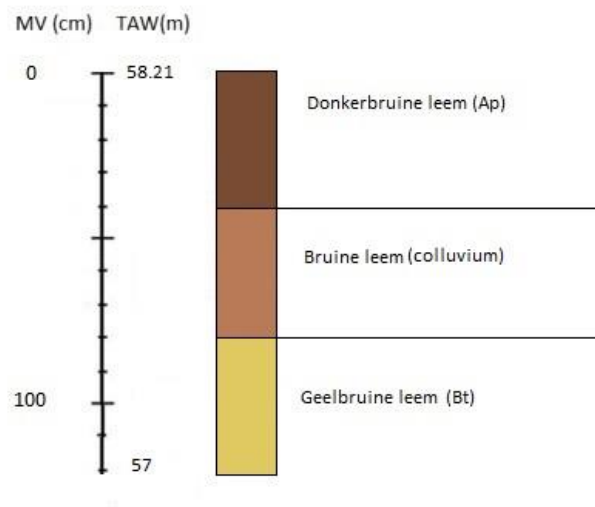
TIOP/19/04/23/4 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van de landschappelijke boringen op de orthofoto (Geopunt, 2023)

4.2 RESULTATEN

Boring 1

TIOP/19/04/23/5 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Boorstaat B1 (ARCHEBO bvba, 2023)

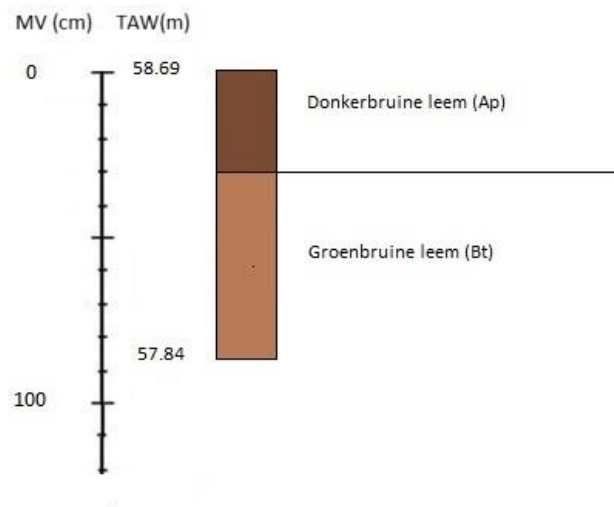

TIOP/F/1

Figuur 7: Boring B1 (ARCHEBO bvba, 2023)

Boring 2

TIOP/19/04/23/6 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Boorstaat B2 (ARCHEBO bvba, 2023)

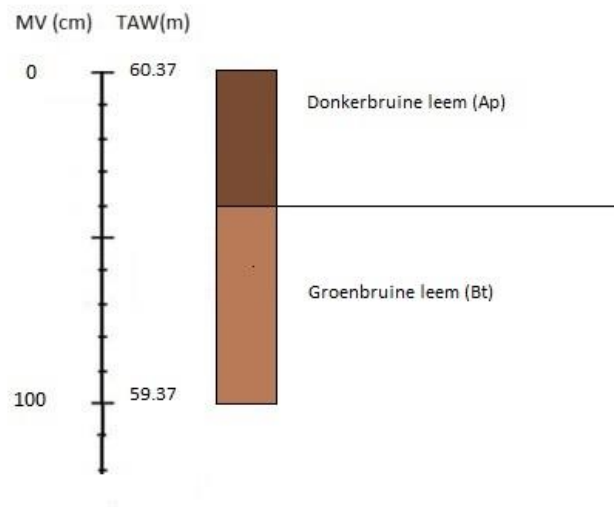

TIOP/F/2

Figuur 9: Boring B2 (ARCHEBO bvba, 2023)

Boring 3

TIOP/19/04/23/7 - Digitale aanmaak

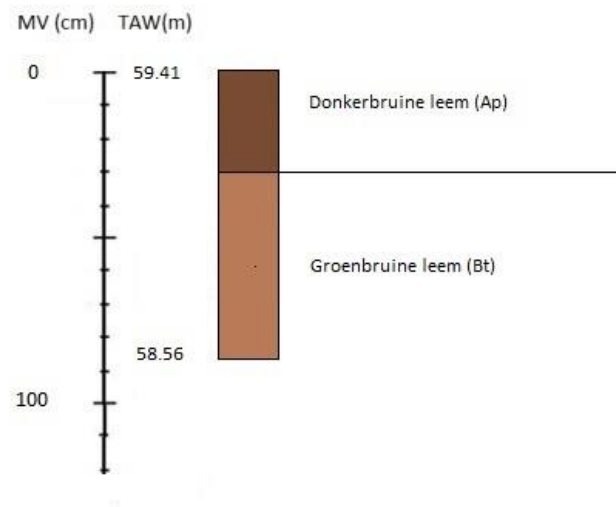
Figuur 10: Boorstaat B3 (ARCHEBO bvba, 2023)

TIOP/F/3

Figuur 11: Boring B3 (ARCHEBO bvba, 2023)

Boring 4

TIOP/19/04/23/8 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Boorstaat B4 (ARCHEBO bvba, 2023)

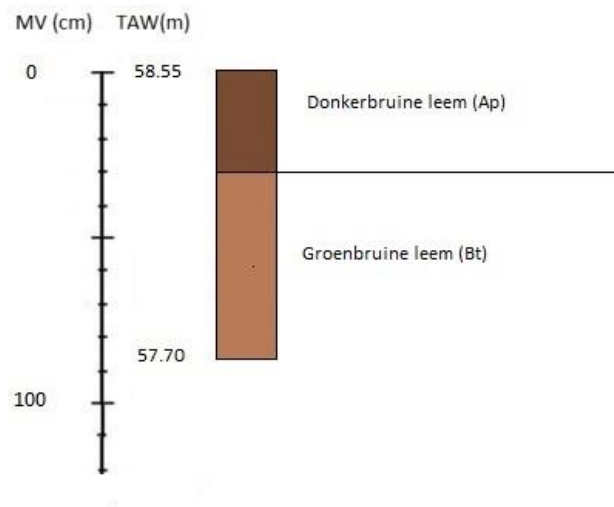

TIOP/F/4

Figuur 13: Boring B4 (ARCHEBO bvba, 2023)

Boring 5

TIOP/19/04/23/9 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Boorstaat B5 (ARCHEBO bvba, 2023)

TIOP/F/5

Figuur 15: Boring B5 (ARCHEBO bvba, 2023)

Beantwoording van de onderzoeksvragen:

- *Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?*

Vier van de vijf boringen hadden een gelijkaardige opbouw. De bouwvoor was ca. 40 cm dik en donkerbruin. Daaronder lag de Bt horizont, die iets meer oranje of groenig van kleur was. Er kwamen mangaan en roest in voor. In boring B1 lag er onder de bouwvoor een pakket colluvium dat tot 80 cm - mV reikte. Hieronder lag de Bt horizont.

- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?*

Zie voorgaande vraag.

- *Zijn er aanwijzingen voor een verstoorde ondergrond? Valt deze af te bakenen?*

Er werden geen verstoringen aangetroffen.

- *Zijn er indicaties voor steentijdgevoelige zones binnen het plangebied?*

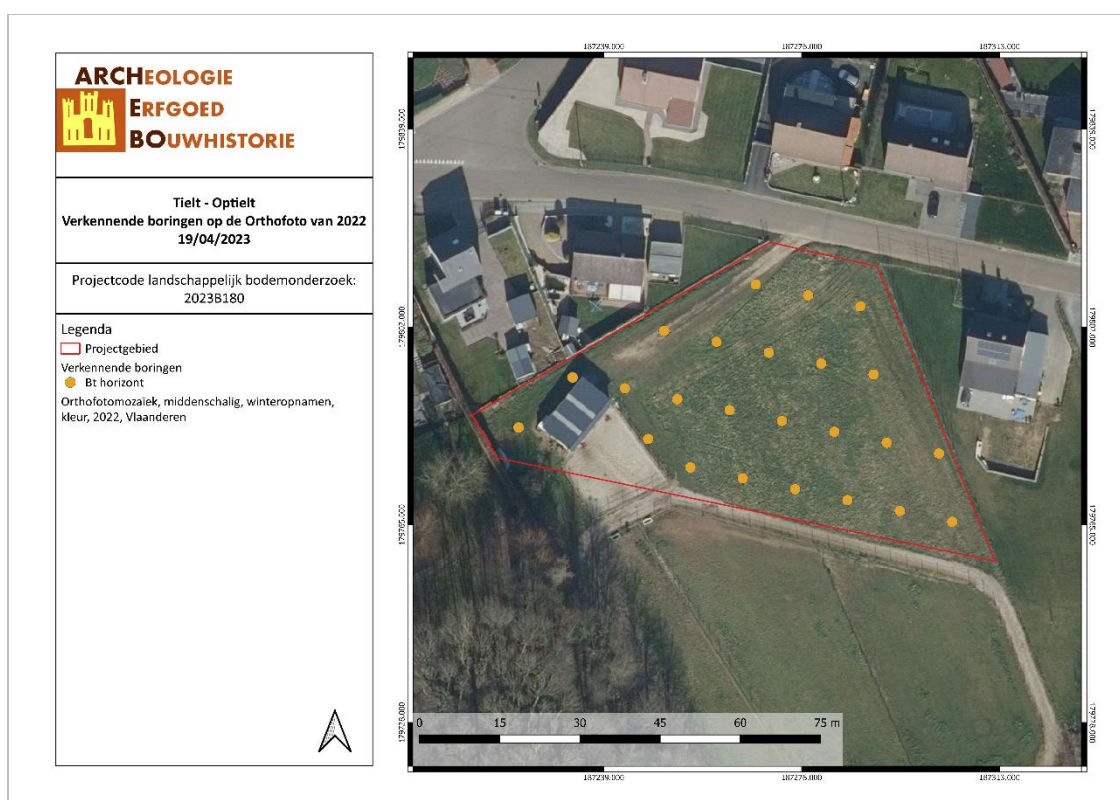
Aangezien de Bt horizont over het volledige projectgebied bewaard is, is er een kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite. Bijgevolg dient er een verkennend archeologisch booronderzoek plaats te vinden.

5 VERKENNEND ARCHEOLOGISCHE BOORONDERZOEK (PROJECTCODE 2023B180)

5.1 ONDERZOEKSSTRATEGIE EN -METHODE

In de zones die door de geplande werken verstoord worden, dient uitsluitend verkregen te worden over het al dan niet aanwezig zijn van archeologisch erfgoed. Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat een deel van het projectgebied over een bewaarde B horizont beschikt. Om deze reden werd een verkennend booronderzoek uitgevoerd.

Voor het opsporen van steentijdsites werd een boorgrid van 10 bij 12 meter gebruikt, waarbij 10 meter de afstand is tussen de raaien en 12 meter de afstand tussen de boringen binnen een raai. In totaal werden 24 boringen gezet. De boringen (B horizont) werden verzameld in emmers en nat gezeefd op 1 mm. Dit leverde evenwel geen enkel steentijdartefact op. De profielen die werden aangetroffen tijdens het verkennend booronderzoek werden op de kaart aangeduid.

TIOP/19/04/23/10 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van de verkennende archeologische boringen op de luchtfoto van 2022 (ARCHEBO bvba, 2023)

Hieronder worden de onderzoeksvragen beantwoordt:

- *Is er potentieel voor steentijdvindplaatsen binnen het projectgebied?*

De bodem kent een goede bewaring. De Bt horizont werd binnen het volledige projectgebied aangetroffen. Tijdens het verkennend booronderzoek werden evenwel geen steentijdartefacten aangetroffen.

- *Zo ja, in welke zones en op welke dieptes situeren deze zich?*

De Bt horizont lag gemiddeld 30 à 40 cm onder het maaiveld.

- *Welk vervolgtraject kan worden uitgestippeld, rekening houdend met behoud in situ en ex situ?*

Er werden geen steentijdartefacten aangetroffen tijdens het verkennend booronderzoek. Bijgevolg dient er geen waarderend booronderzoek naar steentijdartefacten plaats te vinden. Een proefsleuvenonderzoek dient wel nog uitgevoerd te worden.

6 PROEFSLEUVENONDERZOEK (PROJECTCODE 2023C381)

6.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

6.1.1 Onderzoeksopdracht

Het bureauonderzoek kon geen eenduidige aan- of afwezigheid van archeologische erfgoedwaarden aantonen ter hoogte van het onderzoeksgebied. Vanaf het Neolithicum worden archeologische resten doorgaans aangetroffen als sporensites. Door de complexe samenhang van deze sporen kan een archeologisch booronderzoek hierover geen afdoende uitspraken doen. Proefsleuven, waarbij een statistisch representatief deel van het terrein opgegraven wordt, zijn een geschikte methode om sporensites in kaart te brengen alsook om inzicht te genereren inzake de aard, de ruimtelijke spreiding, de datering en de bewaring ervan.

6.1.2 Strategie en technieken⁵

Er dient een proefsleuvenonderzoek plaats te vinden. Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

Om een dekkingspercentage te bereiken van ongeveer 10% wordt aangeraden te werken met proefsleuven van 2 meter breed met een maximale tussenafstand van 15 meter. Kijkvensters dienen steeds aangelegd te worden, ook als er geen sporen worden aangetroffen en dienen dan om de schijnbare afwezigheid van de sporen te verifiëren. De zijden van de kijkvensters meten maximaal de afstand tussen twee sleuven. Met de kijkvensters of dwarssleuven kan een dekkingspercentage van 12,5% bereikt worden, wat wenselijk is voor degelijke uitspraken over het geheel van het terrein. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dit eveneens beargumenteerd.

De proefsleuven worden zo aangelegd dat ze zo lang mogelijk zijn. Tijdens het proefsleuvenonderzoek dient de nodige aandacht te gaan naar de bodemopbouw in het plangebied. Afhankelijk van de resultaten van analyse tijdens dit bodemonderzoek kan een deel van het terrein uitgesloten worden van dit verdere onderzoek, bijvoorbeeld indien bleek dat bepaalde zones waren verstoord door recente vergravingen.

Tevens dient het aangelegde vlak alsook de storthopen met een metaaldetector op signalen gecontroleerd te worden. De proefsleuven worden zo ingeplant dat ze verspreid over het onderzoeksgebied liggen.

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het plangebied en wanneer een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud in situ. Om te bepalen of het onderzoeksdoel is bereikt, gebruikt de erkende archeoloog de volgende criteria:

1. Oppervlaktecriterium

Aangezien het principe van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek gebaseerd is op een statistische manier van werken is het van belang dat een voldoende ruime dekking wordt verkregen. Bovendien is het van belang dat de spreiding van de sleuven over het hele terrein gewaarborgd wordt zodat uitspraken kunnen worden gedaan over het hele terrein.

---

⁵ CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., AUDENAERT E. & BOUCKAERT K., *Archeologienota Hasselt - Rechterstraat*, Kortenaken, 2020.

2. Inhoudelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden voldoende onderzoeken zodat uitspraken kunnen worden gedaan over onder meer datering, interpretatie en onderlinge samenhang van sporen.

3. Ruimtelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden zodanig onderzoeken dat hij een uitspraak kan doen over de ruimtelijke spreiding van één of meerdere archeologische vindplaatsen in het plangebied.

6.2 ASSESSMENT PROEFSLEUVENONDERZOEK

6.2.1 Inleiding

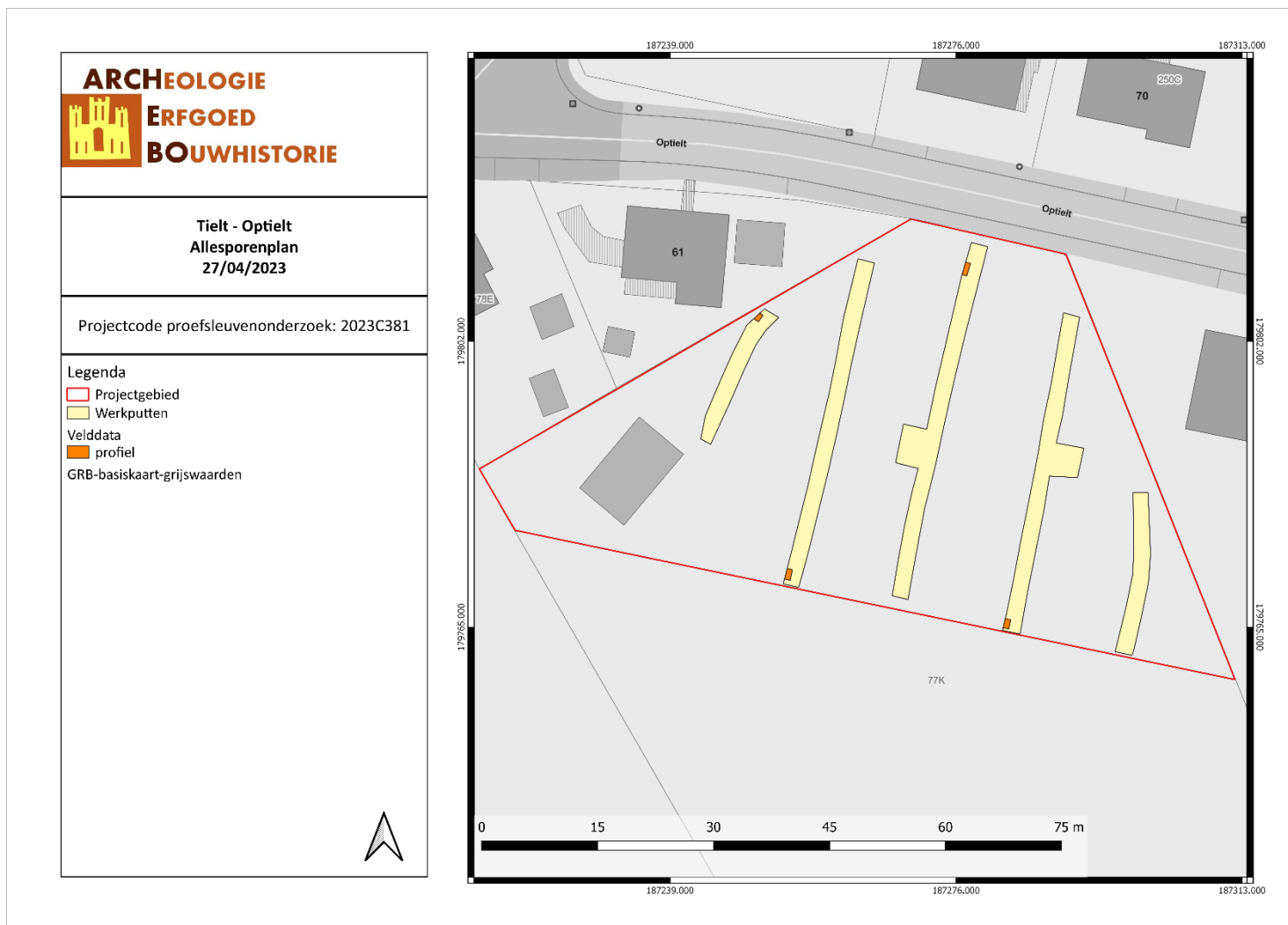
Het resultaat van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem wordt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt. Zowel het deel van het terrein dat onderzocht wordt als het deel van de sporen dat opgegraven wordt, is steeds statistisch representatief en laat toe uitspraken te doen over het geheel van het terrein, behalve bij vooronderzoek met ingreep in de bodem met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen. Zones van het opgravingsvlak die sporen of archeologische artefacten bevatten, worden terug afgedekt om te voorkomen dat degradatie ervan zou optreden, in afwachting van een opgraving of definitief fysiek behoud.⁶

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op 26 april 2023. De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 3170 m². In totaal werd hiervan 400 m² onderzocht, hetgeen neerkomt op 12,6 % van het projectgebied. Er werden twee kijkvensters aangelegd om de schijnbare afwezigheid van sporen te bevestigen, en om de onmogelijkheid om de meest westelijke geplande sleuf te kunnen aanleggen te compenseren.

De hoogte van het maaiveld verschilt sterk van noord naar zuid. Het projectgebied ligt op een helling die daalt van 60,78 m TAW in het zuiden naar 58,12 m TAW in het noorden. Bijgevolg is er ook een verschil in de hoogte van het archeologisch vlak: van 60,34 m TAW in het zuiden naar 57,32 m TAW in het noorden. Omwille van de vorm van de helling werd het meeste colluvium in het westen gedeponeerd. In het oosten ligt de Bt horizont rechtstreeks onder de Ap horizont. Bijgevolg ligt het archeologisch vlak dieper in het westen (ca. 1 m -mV). Naar het oosten klimt het archeologisch vlak op: in de meest oostelijke sleuf ligt het vlak ca. 40 cm -mV.

---

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed, 64–65.

TIOP/27/04/23/11 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Allesporenplan (ARCEBO bvba, 2023)

ARCHEOLOGIE
ERFGOED
BOUWHISTORIE

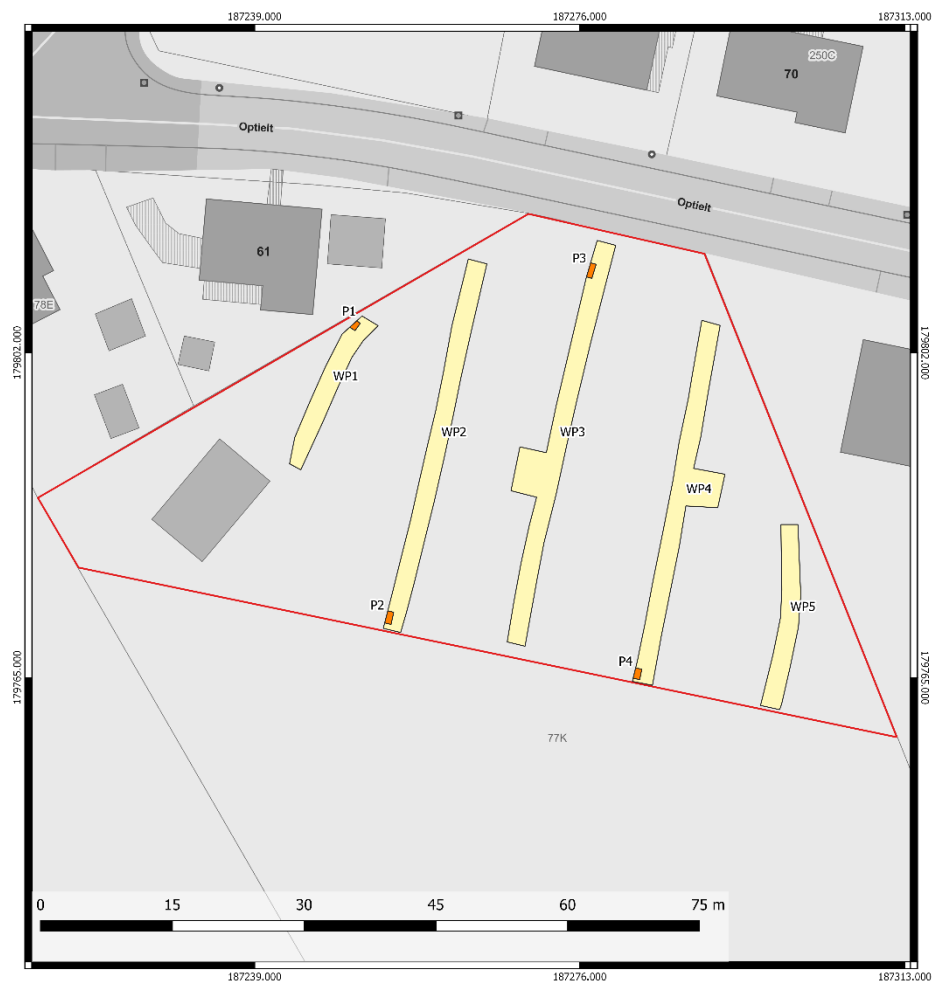
Tielt - Optielt
Allesporenplan met labels
27/04/2023

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2023C381

Legenda

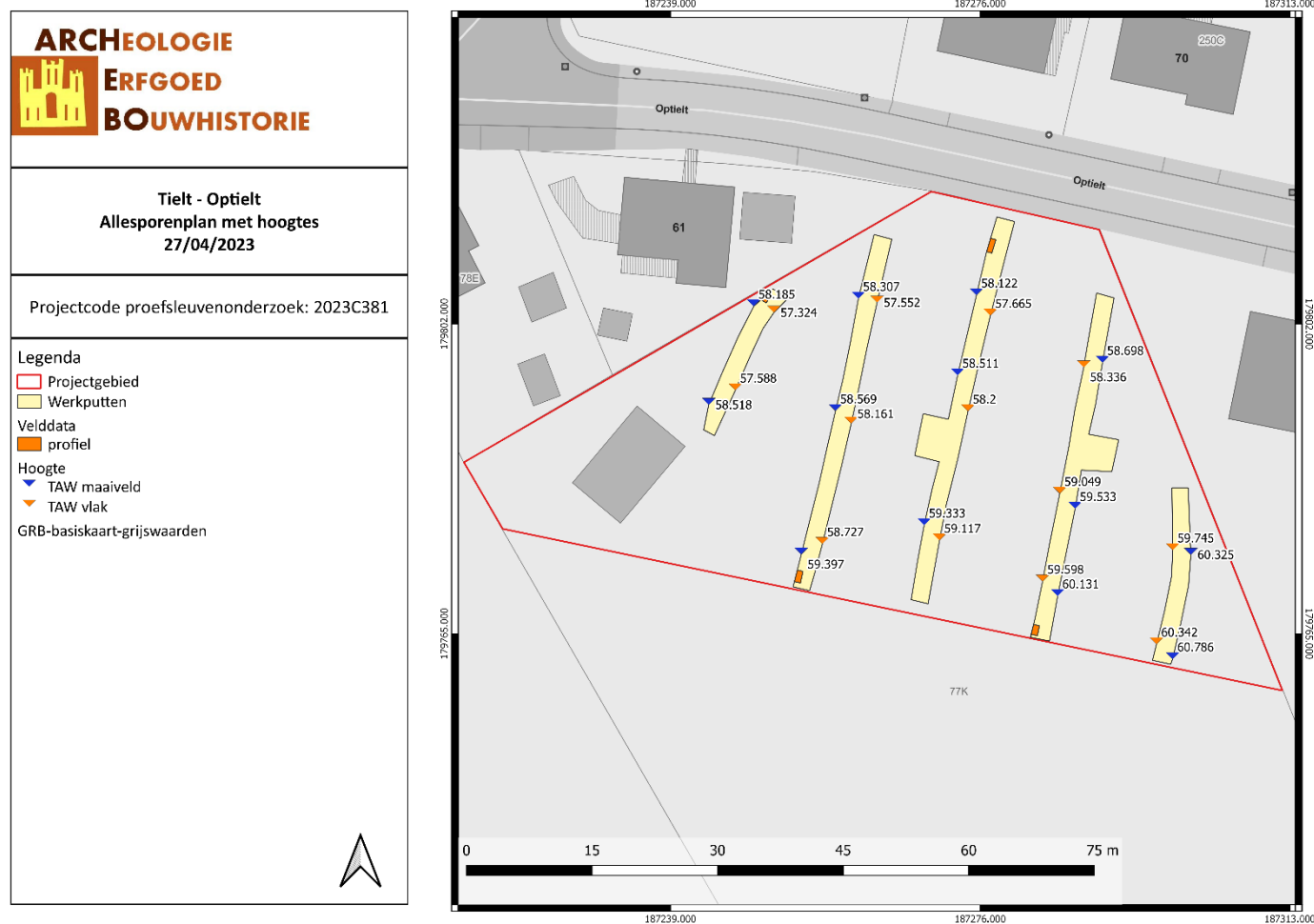
- Projectgebied
- Werkputten
- Velddata**
- profiel
- GRB-basiskaart-grijswaarden

TIOP/27/04/23/12 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Allesporenplan met labels (ARCHEBO bvba, 2023)

6.2.2 Landschappelijke profielen

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied binnen twee bodemtypes: wLbc in het westen en Lbp(c) in het oosten. wLbc is een droge zandleembodem met een sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont en klei-zand op geringe diepte (< 75 cm). Deze gronden hebben een Ap die ongeveer 25 cm dik is, donkerbruin matig humeus en die rust op een zwak humeuze, bruinachtige overgangshorizont. De ondergrond is soms gestratificeerd met afwisselend lemige en zandige laagjes. Roestverschijnselen liggen dieper dan 120 cm. Lbp(c) is een droge zandleembodem zonder profielontwikkeling met een bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte. Deze colluviale bodems hebben geen profielontwikkeling. Ze hebben een homogeen uitzicht en bestaan uit materiaal afkomstig van hoger gelegen gronden. Ze vertonen een donker grijsbruine bouwvoor rustend op bruin zandlemig colluvium. De structuur is kruimelig in de bouwvoor, platig in de ondergrond, de consistentie is los en de beworteling regelmatig en diep. Houtskool en baksteenresten zijn verspreid over gans de diepte van het colluviaal dek. Het colluvium kan op wisselende diepte rusten op een bedolven textuur B, soms ook op Tertiair substraat.⁷

Binnen het volledige onderzoeksgebied kwam een leembodem voor. De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek en het verkennend archeologisch booronderzoek werden tijdens het proefsleuvenonderzoek bevestigd. Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek in totaal 4 profielputten aangelegd met een goede spreiding om de bodemopbouw binnen het projectgebied op een voldoende wijze te bestuderen.

Het akkerdek was binnen het volledige projectgebied 40 à 50 cm dik en donkerbruin van kleur. In het oosten (werkputten 1 en 2) lag er onder het akkerdek een laag colluvium met een dikte van 40 à 50 cm. Dit colluvium was iets lichter bruin van kleur, erg homogeen en bevatte baksteen- en houtskoolspikkels. Onder het colluvium lag de oranjebruine tot groenbruine Bt horizont. Verder naar het oosten (werkputten 3-5) lag de Bt horizont rechtstreeks onder de akkerlaag.

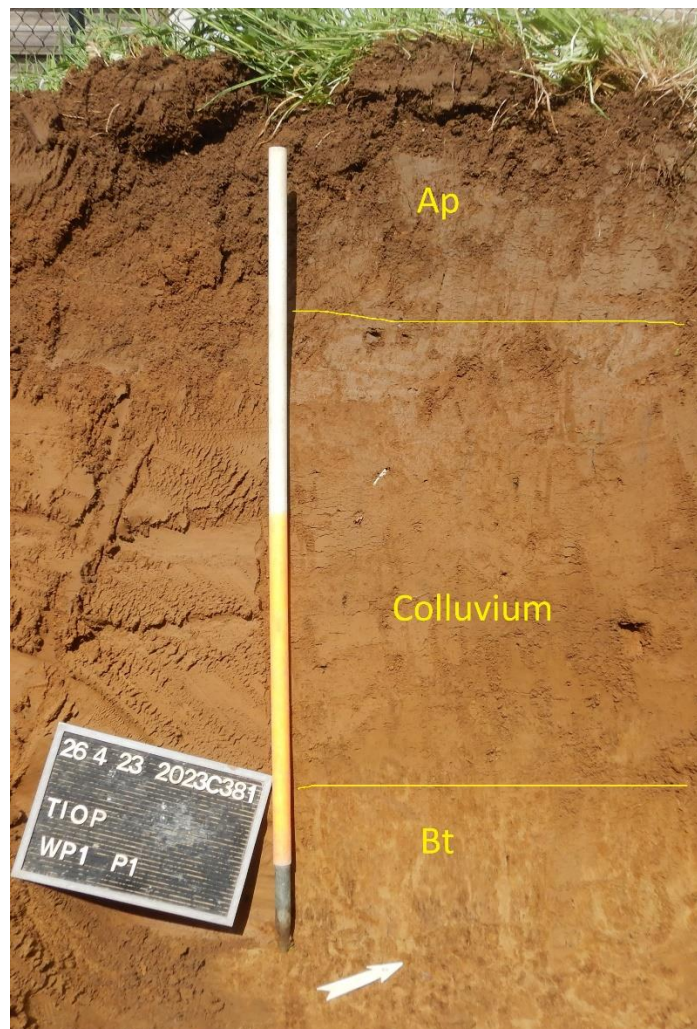
⁷ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000.

Profiel P1

Coördinaten: X 187250.41; Y 179805.10

Hoogte maaiveld: 58,23 m TAW

Horizont	Diepte (cm)	Beschrijving
Ap	0-40	Donkerbruine leem
colluvium	40-90	Bruine leem
Bt	90-110	Oranjebruine leem

TIOP/F/6

Figuur 20: Profiel P1, WP1 (ARCHEBO bvba, 2023)

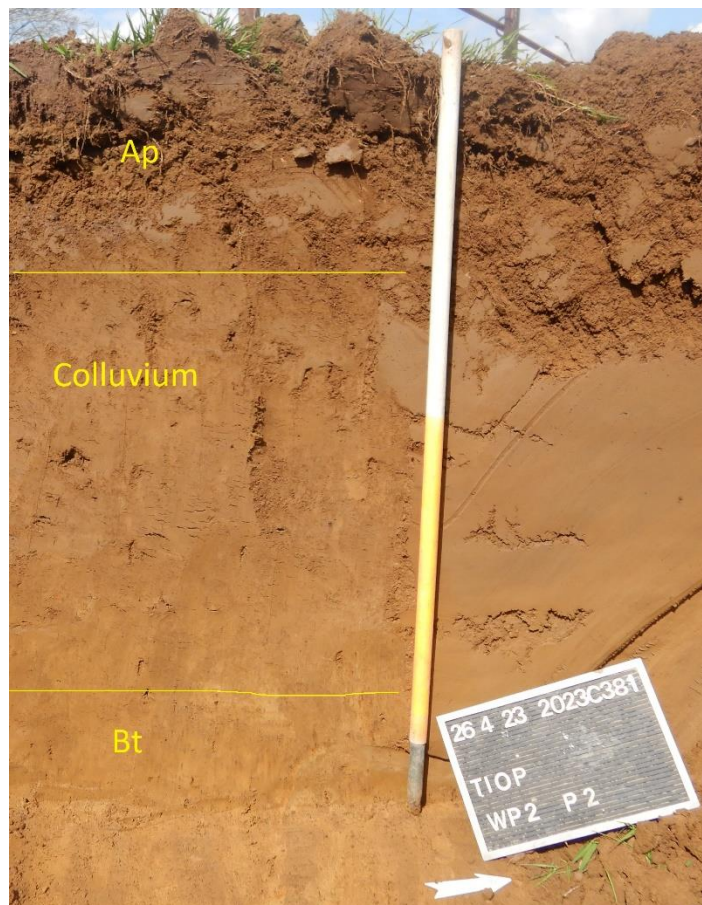

Profiel P2

Coördinaten: X 187254.31; Y 179771.86

Hoogte maaiveld: 59,68 m TAW

Horizont	Diepte (cm)	Beschrijving
Ap	0 – 40	Donkerbruine leem
Colluvium	40-95	Wit zand
Bt	95-110	Oranjebruine leem

TIOP/F/7

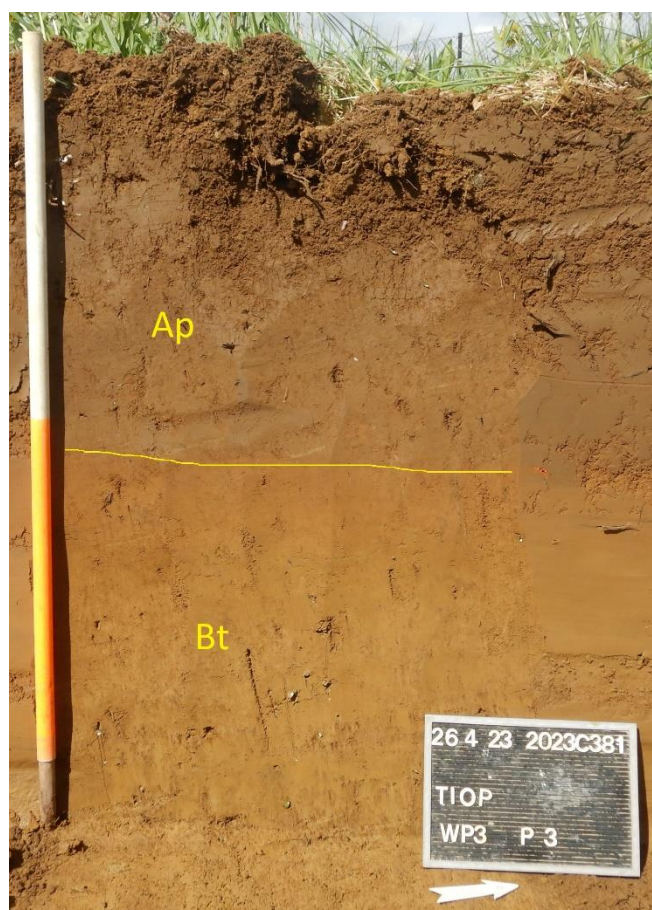
Figuur 21: Profiel P2, WP2 (ARCHEBO bvba, 2023)

Profiel P3

Coördinaten: X 187277.40; Y 179811.37

Hoogte maaiveld: 58,14 m TAW

Horizont	Diepte (cm)	Beschrijving
Ap	0 – 55	Donkerbruine leem
Bt	55-110	Oranjegroenbruine leem

TIOP/F/8

Figuur 22: Profiel P2, WP2 (ARCHEBO bvba, 2023)

Profiel P4

Coördinaten: X 187282.65; Y 179765.45

Hoogte maaiveld: 60,36 m TAW

Horizont	Diepte (cm)	Beschrijving
Ap	0 – 35	Donkerbruine leem
Bt	35-80	Oranjegroenbruine leem

TIOP/F/9

Figuur 23: Profiel P2, WP2 (ARCHEBO bvba, 2023)

6.2.3 Archeologische sporen & structuren

Alle werkputten en kijkvensters werden op het archeologisch relevante niveau aangelegd, dit wil zeggen de overgang tussen de Ap horizont of het colluvium en de Bt horizont. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden er geen archeologische sporen aangetroffen. Het terrein bleek ook vrij van recente verstoringen te zijn.

6.2.3.1 Overzicht van de werkputten

TIOP/F/10

Figuur 24: Zicht op werkput 1 vanuit het noorden (ARCHEBO bvba, 2023)

TIOP/F/11

Figuur 25: Zicht op werkput 2 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)

TIOP/F/12

Figuur 26: Zicht op werkput 3 vanuit het noorden (ARCHEBO bvba, 2023)

TIOP/F/13

Figuur 27: Zicht op het kijkvenster in werkput 3 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)

TIOP/F/14

Figuur 28: Zicht op werkput 4 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)

TIOP/F/15

Figuur 29: Zicht op het kijkvenster in werkput 4 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)

TIOP/F/16

Figuur 30: Zicht op werkput 5 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)

6.2.3.2 Beschrijving van de sporen

Er werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen.

6.2.4 Vondsten

Er werden geen vondsten aangetroffen.

6.2.5 Stalen

Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

6.2.6 Conservatie

Niet van toepassing.

6.2.7 Assessment metaaldetectie

Er werden geen metaaldetectievondsten aangetroffen.

6.3 INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHT GEBIED

Hieronder worden de onderzoeksvragen beantwoord:

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact, dan wel verstoord?*
Er werd een intacte bodemopbouw aangetroffen.
- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*
Het akkerdek was binnen het volledige projectgebied 40 à 50 cm dik en donkerbruin van kleur. In het oosten (werkputten 1 en 2) lag er onder het akkerdek een laag colluvium met een dikte van 40 à 50 cm. Dit colluvium was iets lichter bruin van kleur, erg homogeen en bevatte baksteen- en houtskoolspikkels. Onder het colluvium lag de oranjebruine tot groenbruine Bt horizont. Verder naar het oosten (werkputten 3-5) lag de Bt horizont rechtstreeks onder de akkerlaag.
- *Op welke diepte bevinden zich relevante archeologische niveaus?*
De hoogte van het maaiveld verschilt sterk van noord naar zuid. Het projectgebied ligt op een helling die daalt van 60,78 m TAW in het zuiden naar 58,12 m TAW in het noorden. Bijgevolg is er ook een verschil in de hoogte van het archeologisch vlak: van 60,34 m TAW in het zuiden naar 57,32 m TAW in het noorden. Omwille van de vorm van de helling werd het meeste colluvium in het westen gedeponneerd. In het oosten ligt de Bt horizont rechtstreeks onder de Ap horizont. Bijgevolg ligt het archeologisch vlak dieper in het westen (ca. 1 m -mV). Naar het oosten klimt het archeologisch vlak op: in de meest oostelijke sleuf ligt het vlak ca. 40 cm -mV.
- *Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? Zijn er tekenen van erosie?*
Het colluvium is getuige van erosie verderop de helling. Mogelijk is een deel van het projectgebied zelf ook geërodeerd.
- *Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?*
Zie voorgaande vraag.
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja,*
Er werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. De deelvragen dienen bijgevolg niet beantwoord te worden.
  - o *Geef een beknopte omschrijving.*
  - o *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
  - o *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
  - o *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
  - o *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
  - o *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
- *Werd er een waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld? Zo ja,*
Zie voorgaande vraag.
  - o *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*

- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
  - *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
  - *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
- *Is er vervolgonderzoek noodzakelijk?*
Aangezien er geen archeologisch relevante sporen werden aangetroffen is vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

6.4 POTENTIËLE KENNIS EN WAARDERING

Aangezien er geen archeologisch relevante sporen werden aangetroffen is vervolgonderzoek niet noodzakelijk. Het potentieel voor kennisvermeerdering is nihil.

7 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan er niet van een archeologische site gesproken worden.

8 SAMENVATTING

8.1 VOOR EEN GESPECIALISEERD PUBLIEK

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota (id 24139)⁸ opgemaakt voor een projectgebied aan de Optielt in Tielt, gemeente Tielt-Winge (Vlaams-Brabant). Het projectgebied zal verkaveld worden in 2 loten. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 7937 m². Het zuidelijke deel van het projectgebied valt echter binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De geplande verkaveling beperkt zich bijgevolg tot het noordelijke deel van het projectgebied. In het programma van maatregelen werd deze zone daarom afgebakend als onderzoeksgebied. Het projectgebied van de onderhavige nota komt overeen met het onderzoeksgebied van het programma van maatregelen bij de archeologienota. De oppervlakte bedraagt ca. 3170 m².

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied binnen twee bodemtypes: wLbc in het westen en Lbp(c) in het oosten. wLbc is een droge zandleembodem met een sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont en klei-zand op geringe diepte (< 75 cm). Deze gronden hebben een Ap die ongeveer 25 cm dik is, donkerbruin matig humeus en die rust op een zwak humeuze, bruinachtige overgangshorizont. De ondergrond is soms gestratificeerd met afwisselend lemige en zandige laagjes. Roestverschijnselen liggen dieper dan 120 cm. Lbp(c) is een droge zandleembodem zonder profielontwikkeling met een bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte. Deze colluviale bodems hebben geen profielontwikkeling. Ze hebben een homogeen uitzicht en bestaan uit materiaal afkomstig van hoger gelegen gronden. Ze vertonen een donker grijsbruine bouwvoor rustend op bruin zandlemig colluvium. De structuur is kruimelig in de bouwvoor, platig in de ondergrond, de consistentie is los en de beworteling regelmatig en diep. Houtskool en baksteenresten zijn verspreid over gans de diepte van het colluviaal dek. Het colluvium kan op wisselende diepte rusten op een bedolven textuur B, soms ook op Tertiair substraat.

Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werd er binnen het volledige terrein een goed bewaarde Bt horizont aangetroffen, al dan niet afgedekt door colluvium. Er was bijgevolg kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite. Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek werden er echter geen steentijd artefacten aangetroffen. Er werd bijgevolg geen verder onderzoek in functie van steentijd aanbevolen.

De bevindingen van het landschappelijk bodemonderzoek werden tijdens het proefsleuvenonderzoek nogmaals bevestigd. Er werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Het potentieel voor kennisvermeerdering is nihil en er wordt geen vervolgonderzoek voorgesteld.

---

⁸ CLAESEN J., WIJNS D. & GEELEN N., *Archeologienota Tielt-Optielt*, Kortenaken, 2022.

8.2 VOOR EEN NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota (id 24139)⁹ opgemaakt voor een projectgebied aan de Optielt in Tielt, gemeente Tielt-Winge (Vlaams-Brabant). Het projectgebied zal verkaveld worden in 2 loten. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 7937 m². Het zuidelijke deel van het projectgebied valt echter binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De geplande verkaveling beperkt zich bijgevolg tot het noordelijke deel van het projectgebied. In het programma van maatregelen werd deze zone daarom afgebakend als onderzoeksgebied. Het projectgebied van de onderhavige nota komt overeen met het onderzoeksgebied van het programma van maatregelen bij de archeologienota. De oppervlakte bedraagt ca. 3170 m².

Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werd er binnen het volledige terrein een goed bewaarde Bt horizont aangetroffen, al dan niet afgedekt door colluvium. Er was bijgevolg kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite. Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek werden er echter geen steentijd artefacten aangetroffen. Er werd bijgevolg geen verder onderzoek in functie van steentijd aanbevolen.

De bevindingen van het landschappelijk bodemonderzoek werden tijdens het proefsleuvenonderzoek nogmaals bevestigd. Er werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Het potentieel voor kennisvermeerdering is nihil en er wordt geen vervolgonderzoek voorgesteld.

---

⁹ CLAESEN J., WIJNS D. & GEELEN N., *Archeologienota Tielt-Optielt*, Kortenaak, 2022.

9 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

CLAESEN J., WIJNS D. & GEELEN N., *Archeologienota Tielt-Optielt*, Kortenaak, 2022.

VAN RANST E. en SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Code van Goede Praktijk voor de Uitvoering van en Rapportering over Archeologisch Vooronderzoek en Archeologische Opgravingen en het Gebruik van Metaaldetectoren, versie 4.0". Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019

10 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2023) .	7
Figuur 2: Situering van het projectgebied op de orthofoto (Geopunt, 2023)	7
Figuur 3: verkavelingsplan (opdrachtgever, 2022)	11
Figuur 4: Situering van de landschappelijke boringen op de bodemkaart (Geopunt, 2023).....	15
Figuur 5: Situering van de landschappelijke boringen op de orthofoto (Geopunt, 2023).....	15
Figuur 6: Boorstaat B1 (ARCHEBO bvba, 2023)	16
Figuur 7: Boring B1 (ARCHEBO bvba, 2023)	16
Figuur 8: Boorstaat B2 (ARCHEBO bvba, 2023)	17
Figuur 9: Boring B2 (ARCHEBO bvba, 2023)	17
Figuur 10: Boorstaat B3 (ARCHEBO bvba, 2023)	18
Figuur 11: Boring B3 (ARCHEBO bvba, 2023)	18
Figuur 12: Boorstaat B4 (ARCHEBO bvba, 2023)	19
Figuur 13: Boring B4 (ARCHEBO bvba, 2023)	19
Figuur 14: Boorstaat B5 (ARCHEBO bvba, 2023)	20
Figuur 15: Boring B5 (ARCHEBO bvba, 2023)	20
Figuur 16: Situering van de verkennende archeologische boringen op de luchtfoto van 2022 (ARCHEBO bvba, 2023).....	22
Figuur 17: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2023).....	26
Figuur 18: Allesporenplan met labels (ARCHEBO bvba, 2023)	27
Figuur 19: Allesporenplan met hoogtes (ARCHEBO bvba, 2023)	28
Figuur 20: Profiel P1, WP1 (ARCHEBO bvba, 2023)	30
Figuur 21: Profiel P2, WP2 (ARCHEBO bvba, 2023)	31
Figuur 22: Profiel P2, WP2 (ARCHEBO bvba, 2023)	32
Figuur 23: Profiel P2, WP2 (ARCHEBO bvba, 2023)	33
Figuur 24: Zicht op werkput 1 vanuit het noorden (ARCHEBO bvba, 2023).....	34
Figuur 25: Zicht op werkput 2 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)	35
Figuur 26: Zicht op werkput 2 vanuit het noorden (ARCHEBO bvba, 2023)	35
Figuur 27: Zicht op het kijkvenster in werkput 3 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)	36
Figuur 28: Zicht op werkput 4 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)	36
Figuur 29: Zicht op het kijkvenster in werkput 4 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023)	37
Figuur 30: Zicht op werkput 5 vanuit het zuiden (ARCHEBO bvba, 2023).....	37

11 PLANNENLIJST

TIOP/19/04/23/1 - Digitale aanmaak	7
TIOP/19/04/23/2 - Digitale aanmaak	7
TIOP/19/04/23/3 - Digitale aanmaak	15
TIOP/19/04/23/4 - Digitale aanmaak	15
TIOP/19/04/23/5 - Digitale aanmaak	16
TIOP/19/04/23/6 - Digitale aanmaak	17
TIOP/19/04/23/7 - Digitale aanmaak	18
TIOP/19/04/23/8 - Digitale aanmaak	19
TIOP/19/04/23/9 - Digitale aanmaak	20
TIOP/19/04/23/10 - Digitale aanmaak	22
TIOP/27/04/23/11 - Digitale aanmaak	26
TIOP/27/04/23/12 - Digitale aanmaak	27
TIOP/27/04/23/13 - Digitale aanmaak	28

12 FOTOLIJST

TIOP/F/1	16
TIOP/F/2	17
TIOP/F/3	18
TIOP/F/4	19
TIOP/F/5	20
TIOP/F/6	30
TIOP/F/7	31
TIOP/F/8	32
TIOP/F/9	33
TIOP/F/10	34
TIOP/F/11	35
TIOP/F/12	35
TIOP/F/13	36
TIOP/F/14	36
TIOP/F/15	37
TIOP/F/16	37

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Tielt - Optielt

Allesporenplan met labels

27/04/2023

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2023C381

Legenda

Projectgebied

Werkputten

Velddata

profiel

GRB-basiskaart-grijswaarden

ARCHEOLOGIE
 ERFGOED
BOUWHISTORIE

**Tielt - Optielt
Allesporenplan
27/04/2023**

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2023C381

Legenda

 Projectgebied
 Werkputten

Velddata

 profiel

GRB-basiskaart-grijswaarden

ARCHEOLOGIE
 ERFGOED
BOUWHISTORIE

Tielt - Optielt
Allesporenplan met hoogtes
27/04/2023

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2023C381

Legenda

 Projectgebiet

 Werkputten

Velddata

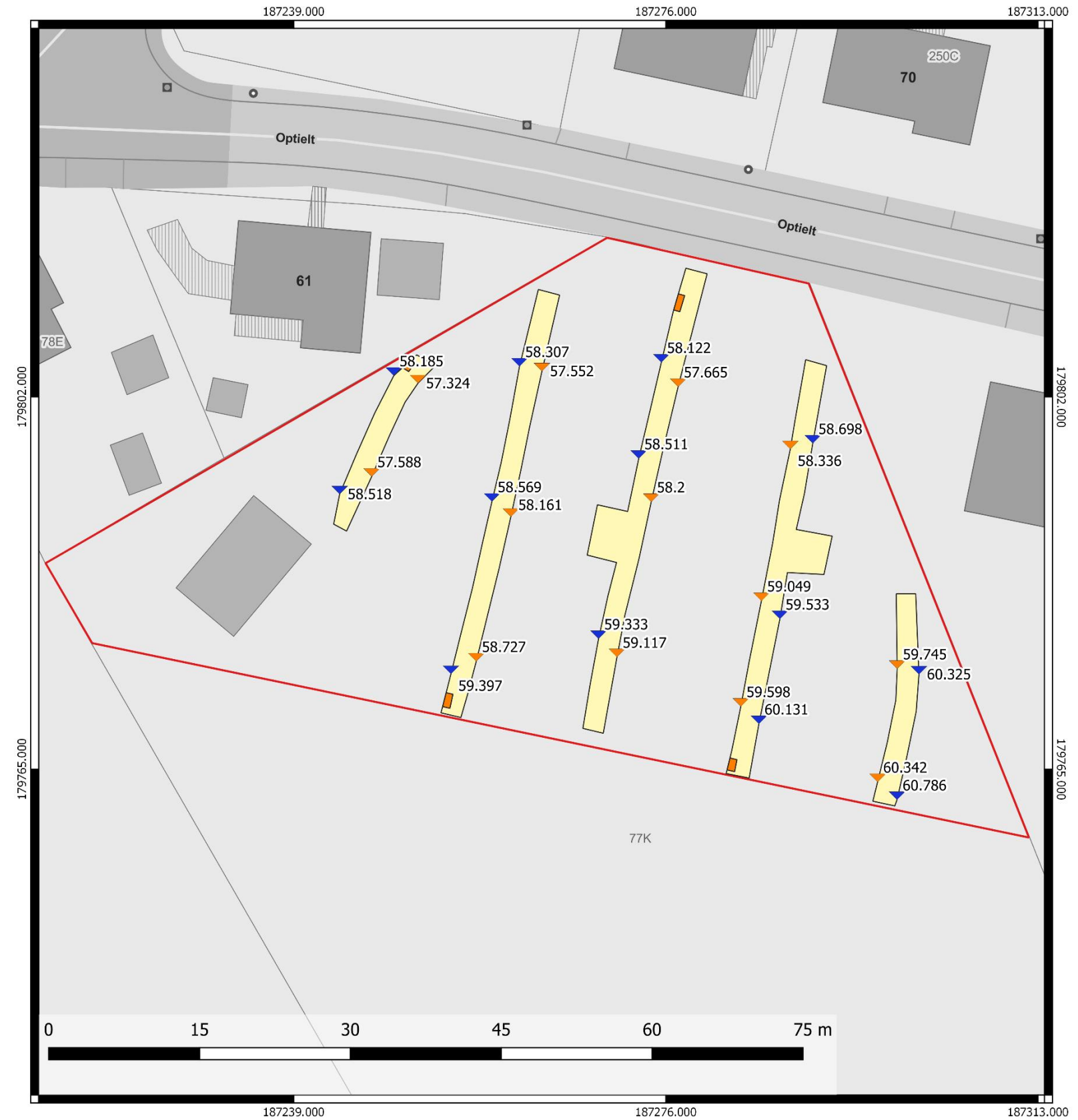
 profiel

Hoogte

▼ TAW maaiveld

▼ TAW vlak

GRB-basiskaart-grijswaarden

13 Bijlage:

Sporenlijst

Niet van toepassing.

Vondstenlijst

Niet van toepassing.

FOTOLIST

[illegible]

